

Niestabilna sytuacja na rynku mleka

Zniesienie obowiązujących od 30 lat kwot mlecznych i pojawienie się rosyjskiego embarga na żywność z Unii Europejskiej doprowadziło do znacznego spadku cen mleka. Analiza rynku krajowego w ostatnich miesiącach pozwala stwierdzić, że mimo tego spadku ceny mleka w naszym kraju wzrosły. Wzrost ten nastąpił m.in. pod wpływem rosnącego popytu w krajach azjatyckich, spadku produkcji czy działań interwencyjnych. Mimo to należy zauważyć, że rynek mleka charakteryzuje wysoka niestabilność.

Część ekspertów przewiduje powolne wychodzenie z mlecznej „huśtawki”, jednak nie wiadomo, co przyniosą najbliższe miesiące.

Wzrost eksportu i działania interwencyjne

Notowany od kilku miesięcy wzrost cen mleka, wywołany jest przez kilka czynników, m.in. przez rosnący popyt w Chinach i innych krajach azjatyckich oraz w Afryce Północnej. Do tego dochodzi fakt, że agencje płatnicze w Unii Europejskiej zakupiły interwencyjnie blisko 350 tys. ton mleka w proszku, a produkcja w Polsce i innych krajach UE spadła. Na kanwie tych czynników przeciętna cena mleka w naszym kraju już w lipcu delikatnie wzrosła. Na dalsze wzrosty trzeba będzie poczekać, zwłaszcza ze względu na stare zobowiązania przetwórców wobec handlu oraz skumulowane straty mleczarni.

Wśród działań pomocowych dla producentów mleka znalazł się m.in. ogłoszony we wrześniu pakiet wsparcia dla UE w wysokości 500 mln euro (w zamian za ograniczenie produkcji mleka oraz działania dostosowawcze, czyli np. przestawienie się na produkcję ekologiczną). Tego typu pomoc jest z całą pewnością potrzebna i dobra. Odniosłaby ona jednak zdecydowanie większy skutek, gdyby została wdrożona np. w sierpniu 2015 roku, gdy ceny osiągnęły dołek. Przy wcześniejszej pomocy rynek mleka szybciej wyszedłby z kryzysu.

Pożądany kierunek - konsolidacja producentów mleka

Szansą dla producentów mleka może być „zabezpieczenie” swoich interesów poprzez usprawnienie produkcji, tworzenie grup producenckich i wzmocnienie pozycji na rynku.

Pomimo następującej powoli stabilizacji na rynku mleka, konsolidacja producentów mleka to wciąż pożądany kierunek. Jest ona przydatna zarówno w okresie dekonjunktury, jak i konjunktury, gdyż pozwala uzyskać wyższe ceny. Grupy mogą m.in. ubiegać się o dodatkowe środki z Programu Rozwoju Obszarów

Wiejskich 2014-2020 przeznaczone na działanie „Tworzenie grup producentów i organizacji producentów”. W listopadzie 2016 roku miał miejsce pierwszy nabór wniosków z tego działania. Kolejny nabór przewidziano w czerwcu br. Należy zaznaczyć, że minimalny czas, jaki należy poświęcić na dopełnienie wszelkich formalności, to około 2 miesięcy. Grupy, które zdecydują się na złożenie wniosku w ramach tego działania, mogą liczyć na wsparcie w wysokości max. 100 tys. euro rocznie. Wykluczeni z ww. naborów są producenci grup działających w sektorze owoców i warzyw, a także hodowcy drobiu oraz producenci wyrobów i podrobów z mięsa drobiowego.

Grupa ubiegająca się o środki, w ramach wspomnianego działania, powinna zaplanować inwestycje przyczyniające się do realizacji celu innowacyjności, przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym czy ochrony środowiska. Innowacyjność oznacza dla producentów mleka zarówno duże inwestycje (zakup nowoczesnych dojarok czy zbiorników chłodzących służących do przechowywania mleka), jak również mniejsze, którymi można realizować te same cele. Kryterium innowacyjności jest również ważne w przypadku innych naborów w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020, które także mogą pomóc producentom mleka. Pozostaje pytanie, jak zmieni się sytuacja rynkowa i czy producenci mleka oraz przetwórców mlecznych będą w stanie się w niej odnaleźć?

Tadeusz Plichta